

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1628/2023
17.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији су пуномоћници Милош Радојевић и Александар Милуновић, адвокати из ..., против туженог Дом здравља „Крагујевац“ из Крагујевца, кога по овлашћењу Државног правобраниоца заступа директор др Василије Антић, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3550/22 од 23.11.2022. године, у седници која је одржана дана 17.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3550/22 од 23.11.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 1444/21 од 25.05.2022. године, ставом 1. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени да тужиљи за период од септембра 2018. године закључно са јуном 2021. године исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада појединачно опредељене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког тог износа до исплате, све ближе наведено у том ставу. Ставом 2. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени да тужиљи за исти период исплати на име регреса за годишњи одмор појединачно опредељене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког тог износа до исплате, све ближе наведено у том ставу. Ставом 3. изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 67.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж1 3550/22 од 23.11.2022. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Крагујевцу П1 1444/21 од 25.05.2022. године, тако што је под 1. одбио као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од септембра 2018. године закључно са јуном 2021. године исплати појединачно

опредељене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког тог износа до исплате, све ближе наведено у том делу, под 2. одбио као неоснован тужбени захтев тужиле да се обавезе тужени да јој на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за период од септембра 2018. године закључно са јуном 2021. године исплати појединачно опредељене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког тог износа до исплат и под 3. одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Тужена је дала одговор на ревизију.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је код туженог запослена на радном месту ... са коефицијентом за обрачун плате од 6,83. У периоду од септембра 2018. године до јуна 2021. године тужени је тужили исплаћивао плату у висини минималне зараде. У исплатним листама плате тужиле потраживане накнаде нису исказиване као посебна ставка. Висина потраживања тужиле утврђена је налазом и мишљењем судског вештака економско – финансијске струке према одредбама ОКУ из 1997. године (прва варијанта).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио и туженог обавезао да јој исплати тражене накнаде у износима утврђеним првој варијанти налаза и мишљења судског вештака. По мишљењу првостепеног суда, у износу минималне зараде по дефиницији ове зараде из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана накнада потраживаних трошкова, због чега је тужени дужан да тужили те трошкове исплати у износима утврђеним вештачењем.

Другостепени суд је становишта да су ове накнаде у складу са одредбом члана 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама тужили биле урачунате у коефицијент и исплаћене кроз плату. Из наведених разлога, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве тужиле као неосноване.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописан је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих

примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. закона, коефицијент плате изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему и садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 44/01... 58/14), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. те уредбе утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. уредбе, који се примењује на запослене у здравственим установама.

Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 1/2015 и 3/2018), као и Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/2019 и 58/2019) прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатка на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом (став 2.), да основна плата припада запосленом који ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом (став 3.).

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 113/17), у одредби члана 111. став 1. и 2. прописано је да запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду, а да се минимална зарада одређује на основу минималне цене рада утврђене у складу са тим законом, времена проведеног на раду и пореза и доприноса који се плаћају из зараде; чланом 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регреса за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. истог члана, висина трошкова из става 1. тачка 5. мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

У конкретном случају, тужила је запослена у здравственој установи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супротно наводима ревизије, примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом, положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије

уређени. Пошто Закон о платама у државним органима и јавним службама, као посебан закон, прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног закона искључује примену опште норме и Закона о раду. Посебним колективним уговором за здравствене установе чији је основач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. Дакле, како на основу члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама, као *lex specialis*, произилази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, то не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиље. Тај основ не постоји ни у општем акту. Стога је правилан закључак другостепеног суда да тужиљи не припада право на накнаду потраживаних трошкова, па чињеница да је у спорном периоду исплаћивана минимална зарада по оцени Врховног суда је без утицаја на другачију одлуку, јер она не активира права из Закона о раду, као општег закона.

Из изложених разлога, Врхови суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић